احتمال عطف بر «عدوهم»

شاگرد: یک احتمال هم می‌توانند این باشد که عطف بر خود «عدو» باشد. «من السلام» هم وضعیت دنیوی باشد. «یبدلها اللّه من السلام» یعنی این زمین ما از سلام به وضعیت بدی برده و حالا آن را سلام می‌کنند.

استاد: ببینید در مرآة العقول وقتی ایشان شروع می‌کنند، اینطور تعبیری دارند:

> «(والأرض) إما عطف على عدوّهم أي تريحهم من آفات الأرض ومن في قوله : من السلام ، تعليليّة متعلقة بالتبديل ، أي يريحهم من آفات الأرض الفاسدة فيصلحها لهم لسلامتهم من الشرور ، أو الأرض مبتدأ ومن السلام خبره ومن تبعيضيّة ، أي من جملة السلام أو تعليليّة أي بسببه ، وكأنه إشارة إلى بطن قوله تعالى : «يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ» فإنّ آيات البعث أكثرها مؤولة بالرجعة وزمان القائم عليه‌السلام في القرآن كما اطلعت على بعضها سالفا. وكون «من» صلة للإبدال يفيد عكس المرام إلا أن يقال هو على القلب»
>
> **[1]**.

«والأرض إما عطف على عدوّهم»؛ این دو احتمالی که گفتند، عطف بر «یسلّم» است، در آخر کار می‌گویند و تعبیر «قیل» دارند. چند سطر بعد می‌گویند «و قیل: علی الأرض المبارکة». اینها را ایشان به عنوان قیل می‌گویند. خودشان وقتی شروع می‌کنند و می‌خواهند محکم بگویند، می‌فرمایند: «إما عطف على عدوهم ... أو الأرض مبتدأ»؛ یعنی یا استیناف است که «و الارضُ» می‌شود یا عطف بر «عدوهم» است.

خُب، عبارت به چه صورت می‌شود؟ «عدو» کجای عبارت بود؟ القرب یمنع البعد. مرحوم مجلسی به این صورت رفتار کرده‌اند. **«وَ يُظْهِرَ لَهُمُ السَّقْفَ الْمَرْفُوعَ وَ يُرِيحَهُمْ مِنْ عَدُوِّهِمْ وَ الْأَرْضِ»**؛ کلمه‌ی «الارض» اگر عطف بر «عدو» شود، به این صورت می‌شود: «و یریحهم من الارض التی یبدلها اللّه من السلام». او را از «ظَهَرَ الفَسادُ فِي البَرِّ والبَحرِ» [2] نجات می‌دهد. این معنای اصلی است. حال معنای ابتدائیت را بعداً می‌رسیم. فرموده‌اند:

«أي تريحهم من آفات الأرض»؛ از آفات قبلی. خُب، حال «من السلام» چه می‌شود؟ «و من في قوله: من السلام، تعليليّة»؛ اگر تعلیلی باشد به این صورت می‌شود: «یریحهم» از ارض فاسد قبلی که «یبدّلها اللّه من السلام»؛ یعنی علت تبدیل آن سلامی است که از ناحیه‌ی آنها بوده است. چون در اینجا به پیامبر خدا صلّی اللّه علیه و آله سلام داده‌اند و زمینه‌اش را فراهم کرده‌اند، «یریحهم من عدوّهم و الارضِ التی» می‌شود. اگر به این صورت باشد، دیگر «و الارضَ» هم نیست و وجه سومی می‌شود. این فرمایش علامه‌ی مجلسی است. «یریحهم من عدوّهم و الارضِ التی یبدلها اللّه معللاً بالسلام». یعنی از ناحیه‌ی سلام، این تبدیل و ارائه حاصل می‌شود.

[1]. علامه‌ی مجلسی، مرآة العقول في شرح أخبار آل الرسول علیهم السلام، ج ۵، ص ۲۷۰.

[2]. الروم، آیه‌ی ۴۱.

بازبینی #2
ایجاد شده 20 ژوئیه 2024 13:06:42 توسط ... .
به روزرسانی شده 20 ژوئیه 2024 13:46:20 توسط ... .